

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Hármas évre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felsős főszerkesztő: Dr Komlósy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Tőzsdét Debrecennek

Az ország gazdasági életének irányítója és fokmérője az áru- és értéktőzsde, mely ha hivatása magaslatán áll, olyanféle központi szerve az egész gazdasági vérkeringésnek, mint a szív az élő emberi organumnak. Onnan indul ki a lüktető életér és tevékenység, s oda tér vissza a feladatát betöltött, körútját megtett erőhullám. Ezt az irányító és fokmérő szervet nem nélkülözheti egyetlen ország gazdasági élete sem, mert hasonlatos lenne a végtelen Óceánon boussole nélkül tévelygő hajóhoz. A tőzsdének tehát nagyon fontos szerepe van Csonkamagyarország gazdasági reorganizálásában, sokkal fontosabb, mint ahogy azt laikus szemmel elgondolni lehet. Elég, ha egy röpke pillantást vetünk a semleges Svájc zürichi tőzsdéje felé, melynek a magyar valutával szemben elfoglalt álláspontja állandó és naponta érezhető kihatással van az egész ország gazdasági erőviszonyaira. Ahogy Zürichben fokozódik a magyar korona fizető-ereje, úgy nő és fokozódik az egész világ bizalma és érdeklődése Csonkamagyarország sorsa, jelene és jövője iránt, bár kétségtelen, hogy a magyarság effektív ereje és életképessége lényegében független a zürichi tőzsde árhullámzásától.

Bizonyos, hogy minél élénkebb valamely ország kereskedelmi élete, annál nagyobb működési körre terjed ki az áru- és értéktőzsde irányító feladata, annál fontosabb, annál intenzívebb az a munka, melyet a gazdasági élet terén végezni van hivatva. S ha figyelembe vesszük azt, hogy szerencsétlen hazánk talpraállásának elengedhetetlen főkölléke a békebeli gazdasági élet minél előbb való visszatérése, a normális mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi termelő-munka minél előbb való felvétele és folytatása ott, ahol hét esztendővel ezelőtt megszakadt, — akkor nagyon könnyű belátnunk, hogy a magyar tőzsdének különösen fontos feladata van a nemzeti újjászületés nagy munkájában. Az ország mai helyzetének megfelelően új alapokat kell teremtenie a munkások teremtése, új, megfelelőbb orientációkat kell keresnie a magyar kereskedelem világkapcsolata számára. Természetes, hogy ennek a nagy feladatnak csak úgy felelhet meg a magyar áru- és értéktőzsde, ha minden további nélkül szeparálja magát a vállaira nehezedeő osztrák járomtól, a bécsi tőzsde befolyásától és minden rendelkezésére álló eszközzel iparkodik a magyar értékek árait a hazai viszonyoknak megfelelően idomítani.

De az is természetes, hogy nemesak az országnak, hanem az ország egyes részeinek is különleges helyzetük van ma a nemzetközi gazdasági viszonylatban, amely helyzet szorosan összefügg az illető országrész saját speciális viszonyaival. Magától érthető, hogy ezeket a speciális viszonyokat az áru- és értéktőzsdének respektálnia kell, s az árhullámzásokat, a termelvények árainak kialakulását ezekhez a helyi viszonyokhoz kell alkalmaznia.

Ezért tartjuk mi szükségesnek, hogy minden gazdasági empóriumnak meg legyen a maga viszonyaihoz alkalmazkodó irányító szerve, meg legyen a maga áru-tőzsdéje. A Tiszántul ma legdusabb éléskamrája és erőforrása az országnak. Éppen azért lehetetlen, hogy őstermelvényeinek árait a helyi viszonyokkal ismeretlen fővárosi tőzsdéi komitensek állapítsák és szabják meg. A Duna-Tisza közén nagyon jó szolgálatokat tesz a gazdasági élet vérkeringésének a szegedi tőzsde, a felvidékének a mis-

kolcsi tőzsde, ugyanugy tudna prosperálni és szolgálatokat tenni a tiszántulnak a debreceni tőzsde.

A városi közélet vezetőitől elhatárolt nemtörődömség volt, hogy legalább a szegedi-vel egyidőben nem tudtak Debrecennek tőzsdét szerezni. A MTI debreceni berendezkedése most

újból aktuálissá teszi a kérdést és a város társadalmának elsődrendű érdeke követeli meg, hogy az arra hivatottak ne engedjék azt elaludni.

Minden erőt, minden tehetséges eszközt ragadjanak meg és használják föl arra, hogy Debrecen mielőbb tőzsdéhez jusson.

A kultuszminiszter a Tisza-egyetem felavatásáról

**Kik vesznek részt az ünnepélyen?
 A kultusztárca aktuális kérdései**

Budapest, május 30. Vass József dr. kultuszminiszter a Nemzeti Sajtó Iroda munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A debreceni Tisza-Egyetem felavatására június 5-én gróf Bethlen István miniszterelnökkel és több debreceni képviselővel, valamint azoknak a szakfőnököknek társaságában, akik a debreceni egyetemi építkezések ügyében érdekeltek. Debrecenbe utazunk az egyetemi ügyek megvizsgálására. A néprajzi múzeum elhelyezése ügyében — tekintettel a nyári vízveszedelemre — a közeli napokban intézkedni kívánok, még pedig annak a körülménynek szemmel tartásával, hogy az elhelyezés ne középiskolai állami épületben történjék. Az új költségvetéssel kapcsolatban fel fogok szólni a Házban és meg fogom világítani azokat az irányelveket, amelyeket az iskolatörvény revíziójánál szem előtt tartok és amelyek alapján dolgozom. Ez a munkám azonban csak pár hónap múlva készül el. A legsürgősebb javas-

latokat már most benyújtottam, köztük a *menekült egyetemek elhelyezéséről* szólót is, a legközelebbi napokban pedig a beiskoláztatás rendjéről szóló törvényjavaslatomat terjesztem a Ház elé.

— Ennek az utóbbi javaslatomnak alapelve az, hogy az *iskolátogatási kötelezettségre vonatkozólag szigorú törvényes szankciót kívánok kimondani.*

— A törvényjavaslat kimondja az iskolátogatási kötelezettséget és az iskolai év tartamát 9 hónapban állapítja meg. Ezzel a javaslattal azt célozom, hogy legalább azt a rendet állítsuk vissza a népközpontok ügy terén, ami megvolt a háború előtt. A büntetéseket igen szigorúra tervezem.

Remélem, hogy a javaslat az új iskolai év kezdetével életbe is fog lépni és gondoskodni kívánok a szakadatlan tanítás zavartalan menetéről is: nem lesz többé szünet, mint a múltban volt.

Windischgrätz ujságcikke a Ház előtt

Balla Aladár védi Károlyiékát

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, május 30. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Hegedűs Loránt pénzügyminiszter betérjeszti az ellátatlanok ellátásáról és a forgalmi adóról szóló javaslatokat. Szádeczky-Kardos Lajos a közoktatásügyi és pénzügyi bizottság együttes jelentését, Mikovényi Jenő pedig az igazságügyi és pénzügyi bizottság jelentését terjeszti elő. Tomori Jenő jelenti be azután mentelmi jogának megsértését. Szóva teszi, hogy a csengeri fősolgabírónak táviratilag bejelentette, miszerint május 22-én beszámolót kíván tartani kerületében. A fősolgabíró ezt engedélyezte is, de mikor Nagygyézen beszélni akart, a fősolgabíró csendőroket küldött és megakadályozta a beszámolót. Másnap fölkereste a fősolgabíró, aki kijelentette, hogy azért nem engedte meg a beszámolót, mert a főispánok ellen izgatott. Ő csak azt említette meg, beszédében, hogy a főispánok és fősolgabírok a földbirtokreform végrehajtásánál nem teljesítik kötelességüket, ez pedig nem izgatás. Elvárja a belügyminisztertől, hogy a fősolgabíró-dzsungelt le fogja törni. Az ügyet kiadták a mentelmi bizottságnak.

Napirend előtt Balla Aladár szólal fel, aki elmondja, hogy oly politikai affért kell neki szóva tenni, amelyben több képviselő mint vádló és vádlott szerepel. Windischgrätz Lajos ugyanis cikket közölt a „Pester Lloyd”-ban, amelyben elmondja, hogy 1914-ben nagyobb összegeket hoztak be Franciaországból pacifista propa-

ganda céljaira. Azt írta Windischgrätz ebben a cikkben, hogy a pénzeket egy Szegeden szerepelt politikus Budapestre hozta és átadta Holló Lajosnak, akinek lakásán megbeszéléseket folytattak és ezeken a megbeszéléseken Károlyi, Hock János és Landler Jenő, valamint a függetlenség csoport vett volna részt Batthyányi Tivadar kivételével. Kijelenti, hogy a megtámadottak becsülete éppoly kényes, mint az Andrássy és Windischgrätz becsülete.

Ezután arról a nyílt levélről szól, amit ez ügyben Andrássyhoz intézett és azt kérdi Andrássytól, hogy miért nem nyilatkozott előbb miért várt idáig? Ő Potovszky Zichy gróftól tartja Andrássy informátorának, aki mint mániákus rágalmozó közismert. Ami a Windischgrätz vádjait illetik, ezek súlyosan sértik egy halott emléket és bejelenti, hogy Holló Gábor dr. Holló Lajos fia és özvegy Holló Lajosné bünyvádi feljelentést tettek Windischgrätz herceg ellen.

A nemzetgyűlés ezután harmadszori olvasásban is elfogadta a két hónapos indennitási javaslatot.

Gerentsér István előadó betérjesztette a könyvtári bizottság jelentését, melyet Frühwirth Mátyás és Bozsik Pál hozzászólása után tudomásul vesznek.

Azután a kérvények negyedik sorjegyzetét mutatja be Bozsik Pál előadó. A kérvények között szerepel Győr vármegyének a gabona árának leszállítására vonatkozó előterjesztése, melyet a közlekedési miniszteriumhoz tesznek át.

A paksi ipartestületnek az ipartörvény revíziójának sürgetése tárgyában benyújtott kérvényéhez Szabó József szól hozzá, aki kijelenti, hogy az iparban nagyjából hozzá nem értő emberek vezetnek és hozzájárul az előterjesztéshez, mely a kereskedelmi minisztert utasítja, hogy az ipartörvény revíziójára vonatkozó javaslatot terjessze a Ház elé.

Hegye-halmy Lajos kereskedelmi miniszter rövid válaszában kijelenti, hogy ebben a kérdésben már többször tett nyilatkozatot és legközelebb a minisztertanács is szívesen fogja tenni, úgy hogy a javaslat nemsokára a Ház elé kerülhet.

Szabó József a választ tudomásul veszi és javaslatát visszavonja.

Huszár Károly a hadifoglyok hazaszállításának ügyében szólal fel és kijelenti, hogy Európa és a világ szívegyene az, hogy 7 esztendő óta hadifoglyaink Oroszországban és még mindig nem sikerült őket hazahozni. Apellál az egész világ emberiségére és javasolja, hogy a pártok közösen szerkesztsenek egy manifesztumot ez ügyben és terjesszék azt a parlament elnökségéhez, az pedig továbbítsa a világ összes parlamentjeihez. A külügyminiszter pedig tájékoztassa a közvéleményt arról, hogy milyen stádiumban van a magyar hadifoglyok visszaszállításának ügye, mert az itthon levő családoknak is megnyugvásra van szükségük.

Szünet után áttérnek a mentelmi ügyek tárgyalására. Miovényi Jenő előadó ismertette Kardas Nőé ügyét, akit a szegedi ügyészség 2. rendbeli ígatásért kér kiadni kerületében tartott beszédei miatt. Politikai zaklatást látnak fennforogni és nem függesztik fel.

K. Pethes Lászlót könnyű testisértés miatt kiadják, ugyszintén felfüggesztik Beniczky Ödönt is a budapesti kir. törvényszék kérésére. Beniczky ellen ugyanis Sziéer István és társai sajtó útján elkövetett rágalmozás miatt tettek feljelentést.

Elnök napirendi indítványt tesz, hogy holnap 10 órakor folytassák a költségvetési vitát és ennek elfogadása után az ülés 1 órakor véget ért.

Budapest, május 30. A Nemzeti Sajtóiroda munkatársa előtt gróf Andrássy Gyula a következő nyilatkozatot tette Balla Aladár mai felszólalásával kapcsolatban:

Nem tartom szükségesnek, hogy a Ház idejét igénybe vegyem a Windischgraetz-Balla-ügyben. Balla mai nyilatkozatára nekem csak az a megjegyzésem, hogy nem vagyok vádló és nem tudtam semmit Windischgraetz cikkéről. Egész szereplésem ebben az ügyben abból áll, hogy hozzám jött Kosteczky-Ghiczy Kristóf és elmondta az egész esetet. És pedig nem egyedül jött, hanem bizonyítékul arra nézve, hogy ő Tiszával is érintkezett és Tiszának annakidején bejelentette a dolgot, Orosz György ezredest is magával hozta. En nekik azt a tanácsot adtam, hogy illetékes fórum elé vigyék az ügyet. Arra a közbeszólásra, hogy engem Tisza elleni gyűlölet vezet, egyáltalán választ adni sem érdemes: abszurdum úgy beállítani a dolgot, mintha Tiszát bűnpártolással akarta volna vádolni bárki. Tiszára csak azért terjeszkedtem ki, mert Windischgraetz tévesen felhozta, hogy 1917-ben Tiszához fordultam és kívántam volna Károlyi elzárását.

Dolgozik a zsidó világszövetség

Páris, május 30. (MTI) A „Temps” közli a „Daily Herald” információját, mely szerint a budapesti ántant-megbizottak a magyar kormányt jegyzéket nyújtottak volna át, mely az egész magyar kormányrendszer újjáalakítását, a Bethlen-kormány visszalépését, nemzetközi csendőrség ellenőrzése mellett megejtendő új választásokat és alkotmánymódosításokat követelne. A „Temps” kijelenti, hogy szerinte a hír valótlán, mert Párisban semmiféle lépésről nem tudnak, egyébként pedig a jelenlegi magyar kormány Párisban — bizonyára másutt is — jó fogadtatásra talál. Végül azt is megjegyzi, hogy a „Daily Herald” a bolsevikiek organuma. (Ezzel meg is van magyarázva minden. — Szerk.)

A magyar zsidókérdés Amerikában

Az „Amerikai Magyarország” és a „művelt Nyugat” álláspontja. Két francia folyóirat a zsidókérdésről

Hogy a zsidókérdésben mennyire jogos és indokolt a keresztény magyarság álláspontja, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy lassan-lassan az egész világ tudatára ébred annak a minden keresztény népet egyaránt fenyegető veszedelemnek, amely a zsidóság világhatalmi törekvéseiben húzódik meg. Egyre nagyobb visszhangra és megértésre talál a keresztény nemzeti gondolat mindenütt a világon, s Franciaországban éppen úgy, mint a mérhetetlen Óceánon túl méltányolni kezdi és érteni már a keresztény magyarság mai álláspontját. Mondanunk sem kell, hogy a zsidók által kiesztelt „fehér terrortól” és „zsidó üldözéstől” szóló mesével szemben nagy elégtétellel és jóleső megnyugvással olvastuk az „Amerikai Magyarország” hozzáértkezett legutóbbi számában a következő cikket:

„Gyors egymásutánban két olyan tanulmány került elénk, amelyek mindegyike a legkomolyabb, legtárgyilagosabb hangon tárgyalja a zsidókérdést s amelyeknek megjelenése frapánsan bizonyítja azt, hogy a zsidókérdés mennyire világgkérdés, mennyire nem szigetelhető pusztán Magyarországra és komoly tárgyalását mennyire nem tekintheti a „művelt Nyugat” szellemével összeférhetetlennek éppen maga a „művelt Nyugat.” Az első tanulmány, amelyről be kell számolnunk, a *Mercur de France* hasábjain jelent meg, abban a magas színvonalu, európai tekintélyű francia folyóiratban, amelynek értékét maga a nyugatos irányzat is mindig elismerte és hirdette. Georges Batault: „A zsidókérdés, az antiszemitizmus ujjászülése, időszerű okai és jelentősége” címmel két-íves tanulmányt írt, amelyben — anélkül, hogy az antiszemitizmus mellett vagy ellen foglalna állást — egyszerűen a tények tudatában megállapítja, hogy a zsidókérdés, vagy ha úgy tetszik, az antiszemitizmus világgkérdésé lett, a csekély arányszámu zsidósággal terhelt nyugati államokban épúgy, mint a bebizonyítottan zsidóuralom alatt szenvedő Oroszországban, Németországban és a zsidóuralom alól csak nemrégiben felszabadult Magyarországon. Oroszországra vonatkozóan nyíltan megmondja, hogy a vörös terror holtbizonyos bukása után olyan antiszemita hullám fogja elborítani az országot, amilyenhez fogható a világ még nem látott. Ennek tudatában a világ zsidósága (néha öntudatlanul is) mindent elkövet az orosz bolsevistarendszer uralmának meghosszabbítására, mert csak így véli elkerülhetőnek a tömeggyilkolást, amely erre a bukásra következni fog. Magyarországról nyíltan elismeri a szerző, — aki egyáltalán nem titkolja a békeszerződéssel való elégedetlenségét, — hogy ez az ország szinte példátlan módon meg volt terhelve zsidósággal, átment a bolsevista zsidóuralom és most természetszerűleg folytat antiszemita politikát. Hosszasan ismerteti Németország helyzetét, ahol a kapitalista és a szocialista zsidók (mint ő mondja, az „Arany és a Vér nemzetköziség”) az állam összeomlásátán dolgoztak és a tipikus hősi germán világszemlélettel szöges ellentétben vannak. Részletesen és mélyrehatóan analizálja a zsidó világtöke szellemi és erkölcsi alkatát, megállapítja, hogy Ricardo, a legkérdetesebb ökonomiai világszemlélet bölcseleje és Marx, a marxizmus atyja, egyaránt zsidók voltak és hogy a társadalmi egyenlőségek — akár demokratikus radikalizmus, akár szocializmus vagy kommunizmus alakjában lépjen föl — legkedvezőbb rendszer a pénzembereknek, mert széttöri azokat a politikai, társadalmi és családi kereteket, melyek leg-erősebb akadályai a pénz tulbecsülésének és abszolút uralmának. A zsidók ellen feltámadt gyűlölet egyik gyökérszálanak tartja azt a tényt, hogy a zsidóságnak — amely szerinte tökéletesen ahhoz a körhöz hasonlít, amelynek középpontja sehol sincs és kerülete mindenütt ott van — kétségtelen része volt a brutális párisi béke létrehozásában s igen érdekesen fejtegeti annak a jelentőségét, hogy a békemunka két legfőbb keresztény szerzője, Wilson és Lloyd George mennyire azt a nemprotestáns, hanem puritán szellemet képviselik, amely legközelebb áll a zsidó ideológiához. Batault

rendkívül érdekes tanulmánya végén oda konkludált, hogy a zsidó-keresztény kérdés mai helyzetében fölélnkülése annak a kétezeréves ellentétnek, amely a zsidó szellem és a görög-római szellem között van.

A *Revue Internationale*, amely politikai, diplomáciai és gyarmati kérdéseket tárgyal, pontos értesültséggel és nagy szakértelemmel legutóbbi számában hosszabb cikket közöl „A zsidókérdés Magyarországon” címmel Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök tollából. A cikk világos és megrendítő képét adja elzsidósodásunk folyamatának, a zsidóuralmi törekvések diadalrajutásának, amely a világháboruban és a bolsevizmusban kulminált és rámutat a középosztály céltudatos lerongyolására, a töke, a föld és az irodalom diadalmas kisajátítására. Adatokkal és verhetetlen dialektikával mutatja ki annak a jogosultságát, hogy Magyarország, — amely nemzeti állam akar maradni — gátat vessen a további zsidó beszívárgásnak és törvényes módon védekezzék az ellen az idegen faj ellen, amely tulajnomérésében méltatlannak bizonyult a magyarság liberális vendégszeretetére és olyan vallást, olyan erkölcsöt képvisel, olyan hatalmi törekvéseket táplál, amelyek a magyarságot egyszer már katasztrófába sodorják és újabb katasztrófa elé vinnék. Az a tény, hogy a komoly francia külpolitikai folyóirat helyet adott a „hungarizmus” ragyogó szónokának és publicistájának éppen akkor, mikor nálunk minden nemzetvédelmi megmozdulást a „nyugati műveltség” nevében igyekeznek agyonütni és éppen akkor, amikor egyik legtekintélyesebb francia, irodalmi folyóirat részletes tanulmányt közöl a zsidó problémáról, mint világgkérdésről: kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a zsidókérdés jelentőségével tisztában vannak azok az államok is, amelyekre a zsidó intellektuelek ellenünk szertelenül hivatkoznak és amelyekben a zsidóság arányszáma a magyar helyzethez képest igazán elenyésző.”

A piaristák jubileuma

Debrecennek nagyjelentőségű kulturünnepe lesz csütörtökön, amikor a debreceni kegyes-tanítórend kétszázadik évfordulóját üli annak, hogy Debrecenben megkezdte tanítói működését. A kétszáz esztendőn keresztül sok-sok értékes, hasznos polgárt nevelt a magyar társadalomnak.

A jubileumi ünnepség rendezését az egykori tanítványok vették kezükbe, akik Debrecenben is sok hivatalban, állami intézménynél működnek. Az ünnepélyt rendező bizottság arra kéri az összes debreceni hivatalok és intézmények vezetését, amelyeknél olyan hivatalnok van, aki a kegyes tanítórend iskolájában tanult, ne gátolják meg abban, hogy csütörtökön ezen a kulturünnepen résztvehessen.

Átérzi egész Debrecen közönsége ennek a kulturünnepeknek a jelentőségét s részt fog venni azon impozáns tömeggel.

A többi iskolák is bizonyára szívesen kiveszik a részüket az ünnepségből, hiszen minden iskola egy-egy fontos erődítménye annak az élet-halál küzdelemnek, amit hazánk talpraállításáért s elszakított testvéreinknek a magyar kultúra integritásában való megtartásáért folytatunk.

Angol hadosztály Felső-Sziléziában

Budapest, május 30. A „Neues Wiener Journal” londoni híre szerint az angol kabinet elhatározta, hogy egy 18 ezer főből álló hadosztályt küld Felső-Sziléziába a lengyel felkelők lefegyverzésére.

Osztokodás a magyar koncon

Budapest, május 30. A „Neue Freie Presse” berlini híre szerint Olaszország és Jugoszlávia között új jegyzék készül. A jelentés szerint Fiumét Olaszország fogja kapni, míg a Delta és a Baross kikötő Jugoszláviának jut. Róma és Belgrád között jelenleg tárgyalás folyik.

Mire jó a versenytárgyalás Debrecenben?

Közszállításhoz jutnak a protekciósok A városi egyenruha-szállítás epilógusa

A közélet tisztasága fölött örködni, irtani a gyomot és erőteljes gátat vetni a panamá-nak meg a korrupciónak, melyek a balkánizmus fertőjébe sülyeszthetik a város erkölcsi színvonalát és megfertőzhetik a lakosság gondolkodásmódját: ez a keresztyén sajtó óriási feladatának egyik nagyon fontos és lényeges sarkpontja. Kétségtelen, hogy nem halás feladat, de szemrebbenés nélkül el kell végeznie ezt a munkát annak a sajtó organumnak, mely a keresztyén nemzeti ideálok megvalósítását irta zászlajára. Tollunkat mindenkor ez a mentalitás, ez az érzés és gondolatvilág vezérelte. Érthető, hogy sok-sok ellenséget szereztünk magunknak, sok-sok rágalmazó, ócsároló durva és esküdt ellenséget, de bennünket az igazság megvédelmezésében, a közélet megtisztításában sohasem tudott és nem is fog soha befolyásolni, vagy megtántorítani semmi és senki. Főlemelt fővel és nyugodt lelkiismerettel nézünk ellenségeink szemébe és dolgozunk a magunk elé tűzött szent és magasztos cél elérése érdekében törhetetlen energiával.

Nem rajtunk mulik, hogy megint olyan dologgal kell foglalkoznunk, amivel szívesebben nem foglalkoznánk, ha magasabb érdekek és szempontok nem parancsolnának.

A városi tanács évenként versenytárgyalás útján szokta biztosítani alkalmazottainak (hajduk, szolgák, kézbesítők, tűzoltók stb.) egyenruha-szükségletét a közszállításkor követendő törvényes előírás szerint. Természetes intenciója a közszállítási szabályzatnak a versenytárgyalásoknál az, hogy a hatóságok a szabad verseny útján a lehető legelőnyösebb árakhoz jussanak és a közönség mindenkori megkárosításával járó protekció, panama és korrupció lehetőségét egyszerűen kizárassék. A városi egyenruhákra kiírt pályázat határideje e hó 6-án járt le és a tanács a szakreferens információja alapján május közepén döntött a pályázatok ügyében.

Ez a döntés azonban egyenesen provokálja maga ellen a jogos kritikát, mert nagyon is furcsa színben tünteti fel a tanácsnak a pályázat eldöntésénél alkalmazott irányelvét és a közönség érdekeit illető felfogás módját.

A beérkezett ajánlatok között ugyanis legelőnyösebb volt a múlt esztendő alatt ugyanezen egyenruhákat szállító Koros Sándor szabócége, a megbízást azonban mégsem ő nyerte el, hanem a Sós és Társai újabb alakult cég. Akaratlanul is előtérbe tolakszik és tollhegyre kívánczik a titokzatos kérdés: miért?...

Miért kapta ez és miért nem maradt meg a tanács amannál? Mi indította a tanácsot arra, hogy egy régi, kipróbált és hiteles jegyzőkönyvek tanúsága szerint megbízható szállítójától elvegye a ruhaszállítást akkor, mikor az jobbat is akart és olcsóbban is akart szállítani? Koros Sándor 1909 óta látta el versenytárgyalás útján kapott megbízás folytán a városi alkalmazottakat egyenruhával és soha kifogás nem merült fel ellene. Az idea kiírt pályázatra is megtette részletes és szakszerű ajánlatát a versenytárgyalási hirdetményben felsorolt kategóriák külön-külön igényeinek megfelelően.

Az összesen 215 alkalmazott részére szóló ajánlat végösszege 306,425.- koronát tett ki, míg ezzel szemben a nyertes kikerült Sós és Társai cég 319,228.- koronát kért ugyanazoknak az egyenruhákért a szállításért, vagyis 12,803.- koronával többet. Pedig az anyag, amelyből a nyertes cég megajánlotta a szállítást, jóval silányabb annál, amelyből Koros Sándor akarta az egyenruhákat készíteni. A nyertesek is ajánlották ugyanazt az anyagot, de már nem 319,228.- koronáért, hanem 328,520.- koronáért, vagyis végeredményben 22,095.- koronával drágábban, mint a Koros-cég. Miért adta hát a városi tanács mégis Sóséknek a megbízást és miért ejtette el kiírt pályázat útján a szállítást egy talán éppen erre a célra létesített alkalmi egyesülés kedvéért, holott a közszállítási szabályzat világosan előírja: milyen körülmények teszik indokoltá a legelőnyösebb ajánlattól való eltérést főleg abban

az esetben, mikor a pályázók egyenlő szállító-képességéről és megbízhatóságáról nem is állott módjában meggyőződést szereznie a tanácsnak? Miért? Miért?

Talán a tanácsnak a pályázati hirdetményben megemlített szabadválasztási fenn-tartott joga azt jelenti, hogy aki tetszik, az tetszik és senkinek semmi köze tovább hozzá? Vagy talán a feleslegesen és indokolatlanul kidobni szándékolt 22 ezer koronát nem a házikók a saját kislájbizsébükből fizetik ezt ki? Azt kell hinnünk, hogy ez az igaz, mert nem merjük feltételezni, hogy a hatóság ennyire nem viselné szívén a város adófizető polgárainak érdekeit.

Igaz, hogy maga a hivatalos szakértő is azt jelentette a tanácsnak, hogy Koros Sándor olcsóbb, mint a másik pályázó, — de talán csak félreértés van a dologban s az egész versenytárgyalás nem volt egyéb, mint az adófizetők türelmének próbatévesése — kedélyeskedésből... Vagy talán csak nem valamely titokzatos protekció éreztette hatását a döntésben? Hiszen Koros Sándor exponált híve a keresztyén nemzeti gondolatnak, helyi elnöke a Keresztyén Iparosok Országos Szövetkezetének és ennek következtében egyes tanácsbírák előtt bizonyára nem grata persona. — hátha még ez sem lehetetlen?...

Mindenestre ajánljuk a közgyűlésnek, mely — mint értesülünk — fellebbezés folytán fog legközelebb foglalkozni a különös versenytárgyalás ügyével, hogy nézzen bele egy kicsit mélyebben az egyenruhák redőibe. Miért nem írt ki a tanács újabb versenytárgyalást, ha nem találta elég megfelelőeknek a beérkezett ajánlatokat? Miért adta ki a szállítást a rosszabb anyagból drágább ár mellett pályázónak és miért mellőzte 12 éves régi, kipróbált szállítóját egy alkalmi társulás kedvéért?

A közélet tisztasága érdekében és a közvélemény nevében követeljük: küldjön ki a törvényhatóság közgyűlése egy szűkebbkörű bizottságot az egyenruha-szállítás ügyének megvizsgálására! A gyanúnak még árnyéka sem szabad, hogy férközzék a közhatóság kezének tisztaságához!...

A hadikölcsönkötvények sorsa

Budapest, május 30. A pénzügyminiszter hetekkel ezelőtt a nyilvánosság előtt bejelentette, hogy a hadikölcsönkötvények kamatfizetését redukálja, illetőleg a magasabb kamatozású hadikölcsönkötvényeket alacsonyabbal cseréli ki. Illetékes helyen több tervezetet készítettek erre vonatkozólag, azonban a tervezetek egyikét sem tartották megfelelőnek, úgy, hogy a végén a kamatredukcióból tulajdonképpen *vagyonváltás* lett. Illetékes helyről nyert értesülés szerint ebben a kérdésben a pénzügyi tanács döntött, amely a pénzügyminiszter és a tanács nézetét olyképpen egyeztetette össze, hogy a pénzügyminiszter, bankok stb., valamint a jogi személyek tulajdonában levő hadikölcsönkötvények kamatait 5 százalékra redukálta, viszont a magánosok tulajdonában lévő hadikölcsönkötvényeknél a 20 százalékos vagyonváltásgot vette igénybe.

A vonatkozó végrehajtási utasítás szerint a magánosok tulajdonában levő hadikölcsönkötvények újabb felülbélyegzés alá fognak kerülni s erre való tekintettel a nosztrifikálási eljárás folyamán már a benyújtott hadikölcsönkötvényeket visszatartották. A már nosztrifikált és kinnlévő, mintegy egymilliárd értékű hadikölcsönkötvényeket a nosztrifikálási helyeken minden valószínűség szerint már a legközelebbi időben felül fogják bélyegezni. A váltás alól külföldi állampolgárok sem lesznek mentesek, ezeknek a papírjait azonban csak annyiban tartják vissza, amennyiben oszthatók, a különbözetek itt készpénzben fognak kiegyenlített nyerni. (M. T.)

A tüntetők

Az egész megtépett ország lelke ünnepi köntösében hódolt a nemzet legnagyobb élő fiának, Apponyinak. A világ minden tájáról, ahol csak becsületes magyar szív dobog, a tiszteletadás és hála meleg árama hullámozott a szent öreg felé. Ami érték van a letiport magyarságban, az mind meghajolt előtte. A feje: a kormányzó, Apponyi ötvenéves küzdelmeinek színhelye: a parlament, a csonkaország szíve: a főváros, a tudomány, az irodalom, a művészet, a hadsereg, a közgazdasági élet szervei, az ifjuság tisztelegve köszöntötték a Mestert, ki a nemzeti léleknek élő megtestesülése, ki maga a nemzeti Génusz.

Az emberek ezen a gyönyörű, napsugaras májusvégi napon, a mindennapi élet alantós küzdelmeitől felkavart és lelküket beszítáló port letisztították és megtisztulva, felüdülve a nemos érzések tiszta vizében megfürdölve, a megújulás termékenyítését várva, valami csodálatos együttérzésben forrtak össze...

Széttagolt társadalmunk szivverése az elkövetkezendő szebb magyar jövő egészséges ritmusával dobogott, a politikai tusák zaja elült, megpihentek hüvelyükben az éles szabályok. Sehol zavaró hang, sehol ünneprontó mozdulat. Hosszu idők óta az első nap, amikor egyek voltunk. Egy gondolatban egyesültünk.

Debrecen, a kálvinista kulturahagyományok erejétől duzzadó Debrecen is ünnepet ült. A kálvinista Róma is meghajította zászlóját Apponyi előtt, büszkeséggel fiává fogadva a legnagyobb élő magyart. A városi közgyűlés ünnepi hangulatban, a lelkek felemelkedtségével hozta meg határozatát. Ott voltak a vármegye, a kir. tábla, a törvényszék, az ügyészség, az állami hivatalok főnökei, a társadalmi szervezetek képviselői, a sajtó, minden gazdasági és kulturális érték együtt volt, amely ezen értékekben elannyira szegény a városban összekerülhet. Ott volt osztály, párt és felekezeti különbség nélkül mindenki, aki magasabbra néz és le tudta vetni magáról a köznapit élet zajló túlekedéseinek alacsonyosságait, önző lelkét, hogy könnyekben szárnyaljon tisztább légkörbe, ahol nincs pártoskodás, viaskodás, harci lármá, ahol ennek a megtiprott fajnak glóriája ragyog.

Evek hosszú sora óta ez lett volna az első nap, amelyen elülhetek volna az emberi indulatok és a magukba szállt lelkek harmóniája az emberi vonatkozásokról eltekintve összeesendülhetett volna egy magasabb eszme kultuszában, talán duzzadó rügy ígéretével a szebb és nyugodtabb jövőnek. És ezt a szent napot is, amelyen egy ország, az aghajtszolt magyarság ünnepet ült, önző indulatok játék-labdájává alacsonyították le, itt nálunk.

Baltazár Dezső, az ő vezérkara, valamint hűséges segélycsapatái: a zsidóság, egy-két dicséretreméltó kivételtől eltekintve, tüntetőleg távol maradtak az ünnepi aktustól. Távol maradtak ők, akik minden közgyűlésen lehangosabbak szoktak lenni.

A jóhiszemű eltévelyedettek is láthatják immár, hogy milyen rugók és ösztönök irányítják ennek a tábornak eselekedeteit.

De féket a tollra, itéljen erről mindenki legjobb belátása szerint. Orcapírulás nélkül erről nem lehet többet egy szót sem írni.

Zsidómészárló vörösek

Páris, május 30. Helsingforszi május 28. aról kelt jelentés szerint a bolsevik vörösgárda Hommelben pogromot rendezett, amelynek több száz ember esett áldozatul. Budienny lovasvezér csapatát parancsnokaik biztatására és vezérése mellett a volhyniai Novorograd és Lubar városokban rendszeresen irtják a zsidó lakosságot.

Üldözik a magyarokat

Budapest, május 30. Pozsonyból jelentik, hogy a nyitrai magyar érzelmi bányászok „lázadása” ügyében a pozsonyi cseh hadosztálybíró befjezte a tárgyalást. Négy bányászt halálra ítélték, néhányat pedig több évi súlyos börtönnel sújtottak.

NAPI HIREK

A bécsi ármány

ismét felütötte fejét és folytatja évszázados politikáját ott, ahol a közelmúltban elhagyta: gyöngíteni és kisebbiteni akarja ismét a magyarság őseréjét... Noponta tiltakozik a saint-germaini erőszakbűke igazságtalanságai ellen és szánalomraméltó koldus gyanánt siránkozik a kiméltellen ellenség előtt. Közben azonban jól betanult módszer szerint sóvár kapzsisággal nyujtogatja ösztövére kezét a világ leghallatlanabb igazságtalansága után neki ajándékozott Nyugatmagyarország felé. S hogy az nem akar önként az ölébe hullani, hogy Magyarország nem hajlandó lemondani évezredes jogos birtokáról, ármányos fortélyal, bécsi szokás szerint intrikál ellene a hatalmasoknál és tüzelik őket a trianoni béke szószórinti betartására... Csak a lódnunk nem lehetett Bécsben, mert ismertük már őt eléggé, de mostani viselkedéséből okulhatnak azok a rövidlátó magyarok is, akik még mindig az osztrák kétféjú sasban látják Magyarországot feltámadásának komoly feltételeit. Tanulhatnak és okulhatnak rajta, ha hideg és józan fővel tudnak itélkezni az események fölött s ha igazán akarnak is itélkezni és okulni. Bécs csak Bécs marad a magyarnak akkor is, ha helyette mi akasztjuk nyakunkba azt a koldustársaságot, amelyet most hordani és viselni kénytelen, miután elvesztette jámbor fejős tehénét, a „paritásos” Magyarországot...

— **A város és a békepontok.** A városi tanács a tegnap délelőtti ülésében úgy határozott, hogy a békeszerződés pontjait, nemkülönben Csonkamagyarország térképét tartalmazó könyvecskét 10 példányban megrendeli.

— **Esküvő.** A Svetits intézet kápolnájában ma délelőtti 10 órakor Dr. Sebess Jenő a lakás-hivatal referense oltárhoz vezeti Kállay Istánt.

— **A gazdasági bizottság ülése.** Hétfőn délután 4 órakor a város gazdasági bizottsága a városháza tanácstermében ülést tartott. Az ülés folyamán több kisebb jelentőségű gazdasági ügyet tárgyaltak.

— **A független polgári párt intéző-bizottsága szombaton este 6 órakor tartotta első gyűlését maga helyiségében.** Az államrendőrséget Vass rendőrkapitány képviselte. Az elnök, Tervay Tamás lendületes beszédében hívta fel az igen nagy számmal összejött tagokat a kitartó, tevékeny munkára. A bő tárgyszorozat főpontjait a további szervezkedés részleteinek a megbeszélése képezte. E célra egy propaganda bizottságot alkottak, melynek legelső feladatául a nők megszervezését tűzték ki. Végül néhány nagy jelentőségű indítvány került sorra, melyeket a legközelebbi gyűlésen Mitrovics Gyula fog kidolgozott formában előterjeszteni. Ezen legközelebbi gyűlés szombaton este 6 órakor lesz ugyanott. (Bika félelem 15. sz.)

— **Eljegyzések.** Sckara József—Nagy Ilona, Gevissler András—Hadházi Etelka, Kohn Mór—Weisz Katalin, dr. Hankiss János—Turcsányi Gabriella.

— **Öngyilkos főmérnök.** Schuster Ferenc az Alsó-Szabolcs-Tiszai Armentesítő Társulat cibakházi igazgató-főmérnöke vasárnap délután revolverrel föbelőtte magát és azonnal meghalt. Tettének oka minden valószínűség szerint üzleti ügyeinek balsikerében keresendő. A széles körben ismert fiatal, ambiciózus főmérnök tragikus sorsa iránt általános részvét nyilvánul meg. Az elhunytban Várady Géza társulati igazgató-főmérnök vejét gyászolja.

— **Nyári hivatalos órák a pénzügyigazgatóságnál.** Junius hó 1-től szeptember hó 30-ig a pénzügyigazgatóság és mellérendelt számvevőség hivatalos óráit köznapokon 7 órától 1 óráig tartja, az ügyfelek 10 órától 12 óráig fogadtatnak. Október hó 1-től ismét a 8 órától 2 óráig tartó hivatalos órák fognak életbe lépni.

— **Debreceniek sikere az orsz. m. kir. zeneakadémia vizsgáján.** Tömösváry Erzsébet, Ballay Margit, Bay Erzsébet és Erdélyi János, a debreceni városi zeneiskola növendékei kitűnő sikerrel vizsgáltak a zongora, hegedű és összhangzattan tanszak II-ik, illetőleg I-ső akadémiai osztály tananyagából.

— **Házasság.** Poisl Béla százados és Blazsek Imruci házasságot kötöttek.

— **A városi tanács menekült állatorvost keres.** A városi tanács a Hortobágyra Markovics József megbetegedése folytán ideiglenes rapidijas állatorvost keres. A városi tanács tegnap tárgyalta ezt az ügyet s úgy határozott, hogy erre az állásra menekült állatorvost fog behelyettesíteni. Epen ezért ily értelemben megkeresést intéz a menekülügyi hivatalhoz.

— **Meghurcolt tanító.** Kovács Károly róm. kath. elemi iskolai tanító kutyája e hó 7-én egy esendőtiszthelyettest állítólag megharapott. A tiszthelyettes felutazott a budapesti Pasteur-intézetbe, ahol megállapították, hogy a kutya nem volt veszélyes, de egyébként is alig tudtak harapásnyomot fölfedezni. A kutyát a sintértelepre vitték, ahonnan azonban elszökött a gazdája tanyájára. Az egyik pecérlegényt fogták gyanuba a kutya megszöktetéséért s Kovácsot azzal gyanúsították, hogy ő birta rá a legényt, hogy eresse el a kutyát. A pecérlegényt előállították és a esendőrőrsjárat Kovács tanítót a rendőrségre kísérte, ahonnan azonban, mint mondja, anélkül, hogy kihallgatták volna, egy óra múlva elbocsátották. Most Kovács Károly kéri szerkesztőségünket, hogy mindezeket hozzuk nyilvánosságra, nehogy bekísértetésének szemtanúi rá nézve hátrányos, téves következtetéseket vonjanak le az esetből. Egyébként meghurcoltatásáért elégtételt óhajt szerezni s e célból már megtette a följelentést.

— **Festési munkálatok a városháza épületén.** A kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltséggel, hogy Debrecen sz. kir. város tanácsa a városházán levő ajtók és ablakok külső felületeinek festésére nyilvános árlejtést hirdet. Írásbeli ajánlatok legkésőbb f. évi június hó 3-ik napjának délelőtti 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyújthatók be. A részletes feltételek a városi mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

— **Az Ipartestület táncestélye.** Vasárnap este a debreceni Ipartestület mindenképpen jól sikerült táncestélyt rendezett a Bika szálló dísztermében. Az estélyt szépen összeállított műsor vezette be, melyet művészi szempontból is értékes számok tettek élvezetessé és változatossá. Különösen a vendégszereplő Miskolci Általános Munkás Dalegyet aratott szép sikert pompás dalok interpretálásával. Stelezér Sándor humorosan kuplázott s a nagy számú közönség osztatlan tetszésnyilvánításaként tapsok özönével halmozta el. A műsorból a Szózat fejezte be, mely után a fiatalok a Magyar Imre híres bandájának ropogós nótái mellett táncra perdült s csak a kora reggeli órákban távozott egy igazán hangulatos és szép táncestély emlékével.

— **Házasságkötések.** Nagy Gyula—Tóth Ágnes, Krausz József—Reichmann Olga, Fodor Gábor—Markbreit Erzsébet, Held László—Kovács Terézia, Fixer Áron—Krausz Felicia, Jezsó Imre—Mihály Julianna, Kerezi János—Molnár Eszter, Posta István—Posta Róza, Csigi Mór—Borsi Izabella, Papp Gábor—Dombi Etelka, Kohn János—Faragó Eszter.

— **Réz Mihály temetése.** Genfi jelentés szerint dr. Réz Mihályt e hó 28-án temették el a magyar követség, a népszövetség, a munkügyi iroda és előkelő genfi körök részvétele mellett. A sírnál magyar, német és angol gyászbeszédekben méltatták az elhunyt tudományos és politikai érdemeit.

— **Fénykép kell az utlevélhez.** Trifu román főkonzul kéri a vidékieket, akik postán küldik címére utlevelüket láttaozás végett, hogy fényképet és 415 korona kiállítás költséget postautalványon egyidejűleg juttassanak el a konzulátus Adria-szállóbeli címére.

— **Hadirokkantak és hadiözvegyek figyelme.** A m. kir. földmívelésügyi minisztérium rendelete értelmében a teljesen vagyöntalan hadirokkantak és hadiözvegyek részére, kik a földreform kapcsán házhelyet kértek és a költségelöleghez készpénzzel nem rendelkeznek, a földmívelésügyi miniszter a reájuk eső költségelölegét kérelmükre előlegezheti. Az ilyen kérelmet az érdekeltek az előleg befizetésére megállapított határidő alatt (8 nap) a községi (városi) előjáróságnál jelentsek be. Kérvény-minta a csoportnál, valamint az összes fiókoknál lemásolás céljából a szövetség tagjainak rendelkezésre áll. — *Hadróá.*

— **A gazdasznap.** A debreceni gazdasznapok beadványban kérték a tanácsot, hogy a jövő hó 5-én rendezendő gazdasznapok alkalmával a Csokonai színházat estéli diszeloadás céljára bocsássa át a rendező bizottságnak. A városi tanács a kérelemnek helyt adott, de kikötötte, hogy a diszeloadás alkalmával a tűzbiztonságról a rendezőség tartozik gondoskodni. — A gazdasznapok érkező vendégeik részére diszbe ültözött hajdukat és városi fogatokat is kértek, azonban a tanács, tekintettel arra, hogy 5-én városunkba több miniszter és politikus jön az egyetem átkezesztelési ünnepeire és mivel a városi fogatok a miniszterek s a nemzetgyűlés ide érkező tagjai részére fognak igénybe vétetni, az erre irányuló kérelmet elutasította.

— **A rendőrség az őrhelyeken.** A belügyminiszter, tekintettel arra, hogy Magyarországon a jogrend teljesen helyreállottnak tekinthető, elrendelte, hogy a rendőrlégénység őrszolgálatát a békeállapotoknak megfelelően teljesítse. A belügyminiszter ezen rendelete azt jelenti, hogy a rendőrlégénység ezután nem szuronyos fegyverrel, hanem szolgálati karddal és revolverrel vonul ki őrhelyére. A rendőrség a miniszter ezen rendelkezését már végre is hajtotta s a szuronyos fegyvereket átadta a katonai körletparancsnokságnak.

— **Megütötte a villamos áram.** A Pavillon-laktanya előtt súlyos és lehet, hogy katasztrófális kimenetelű baleset történt hétfőn a késő délutáni órákban. Vónya János Bauer-telep Honti-utca 13. szám alatt lakó 10 éves kis elemista slyemhernyóinak a Pavillon-laktanya körüli eperfákról leveleket akart szedni. Amint felmászott a kis fiú az egyik fára, nyilván figyelmetlenségéből az eperfák melletti villamos áram huzaljához nyúlt, amely alaposan megrázta, majd arcán és kezén súlyosan összeégette, mire nagy ivben lerepült a fáról. A fúeska esés közben is megsértette magát, úgy, hogy a mentők eszméletlen állapotban szállították be a közkörházba. A rendőrség megindította a nyomozást az irányban, hogy a balesetért vajjon kit terhel a felelősség. A fúeska állapota egyébként súlyos.

— **Katonák mai műkedvelő előadása a laktanyában.** A Péterfia-utcai laktanyában már hetek óta nagy készülétek folynak. A kaszárnya udvarán színpadot állítottak föl s ma délután fél 7 órakor a legénységéből összeállított dalárda, majd egyes ének- és zeneszámok fogják gyönyörködtetni a közönséget. Lesz tárogató, kuruc nóta, humoros jelenet, szavalt, élőképek és mozgó-előadás. A bemenet egészen ingyenes. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Nézzék meg, hogy milyen kulturális érzéke van a magyar katonának, aki a művészetekben is ép-úgy megállja a helyét, mint az ellenség előtt.

— **A szőlőmoly elleni védekezés s védekező szerek használata és elkészítéséről.** Farkas Imre máv. főellenőr igen nagy érdeklődő közönség előtt, Magyar Ferenc Sestakerti szőlőjében vasárnap délután tartotta meg gyakorlati bemutató előadását. A közönség úgy az előadónak, mint az előadás megtarthatására a szőlőjét átengedő Magyar Ferencnek halásan köszönte a tanulságos délutánt.

— **Enyhül a küteges tifusz járvány.** Múltban van már a küteges járvány, mely oly hirtelen felütötte Debrecenben a fejét. A tegnapi nap folyamán a városi tisztii főorvosi hivatalból a következő hivatalos értesítést kaptuk: Vasárnap délután a Vendég-utcából 2 jobb családból való egyént, egy fiatal asszonyt és egy gyermeket szállítottak be, mint küteges-tifusz gyanús betegeket a járványkórházba. A járványkórház eddigi ápoltságainak száma 18, akik a körülményekhez képest jól érzik magukat. Hétfőn délelőtti küteges hagymázban megbetegedett Sipos István gyógyultan hagyta el a járványkórházat. Egyébként, ha újabb betegezés nem fordul elő, a járvány teljesen megszűntnek tekinthető. A vasárnapi két megbetegedéssel még nem sikerült megállapítani, hogy tényleg küteges tifuszok, amit csak a vérvizsgálat fog majd ma reggel felderíteni.

— **Kisbérletek Zireon.** A zirci köz- és magántisztviselők a zirci apátságtól konyhakerteket béreltek. Minden család 400 négyszöglet kapott megrágyázva és felszántva. Évi bére 200 korona. Ez már igazi jótétemény!

Pelhivás a hadifoglyok hozzátartozóihoz! A m. kir. honvédelmi miniszter ur elrendelte, hogy mindazon hadifoglyok, akik 1918 év vagy az ezutáni években hozzátartozóiknak levelet írtak, vagy egyébként magukról életjelt adtak, és mindaddig haza nem tértek, összeriasszanak. Felhivatnak tehát az ily hadifoglyok hozzátartozói, hogy az összeriasszás eszközlése végett a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, félemelet, 13. számú szoba) folyó hó 30-tól június hó 5-ig jelentkezzenek. Katonai ügyosztály.

Néhány időszori esztétikai kérdés. E címen értékes tanulmány jelent meg az „Irodalomtörténet” legújabb számában dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanár, a „Hajdúföld” jeles külső munkatársa avatott tollából. A dolgozat a költészet és nemzetiség, a költészet és destruktív viszonyával foglalkozik élvezetes módon.

Magyar Ifjúsági Irodalmi Társaság. Ez év márciusában megalakult az az irodalmi társaság, amely hivatva van arra, hogy őrszeme és irányítója legyen az ifjúsági irodalomnak és tájékoztatója a nagy közönségnek. A társaság akadémiai jellegű és igazán érdemes tagokból van összeválogatva. A gondolat kiépítője Pintér Jenő, az ismert irodalomtörténész, ki jelenleg a budapesti tankertület főigazgatója. Magunk részéről is reménnyel nézünk a fiatal irodalmi társaság jövője elé.

Halálozások. Som Ferenc 56 éves, R. goczy Sándorné Horn, ak. Rozália 49 éves, Takacs Imréné Kozma Frzsebet 70 éves, Cibere Eszter 19 hónapos, Nánási Ferenc 16 hónapos, Kis Károly 59 éves, Hajdu Eszter 2 napos, idős Mező Sándor 62 éves, Bányai Eszter 22 éves, özv. Veres Józsefné Kovács Piroška 33 éves, Farkas Margit 14 éves, özv. Juhász Gáborné Steier Róza 32 éves, Székely Béla 58 éves, Kerékgyártó Sándorné Fehér Julianna 29 éves, Szecső György 61 éves, Szitási Irén 4 napos, özv. Hajnal Károlyné Asztalos Róza 33 éves, Farkas Eszter 3 hónapos, Kis Eszter 24 éves, Almási Jolán 3 éves.

Rezdőri hírek. *Étetunt szerelmeseik.* Kovács Imre 18 éves legény udvarukon egy fára felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Hátrahagyott leveleiből kitűnik, hogy tettének oka szerelmi bánat. — Tegnap délelőtt Balogh Róza Pereces-utca 20. szám alatti lakos marólugot ivott. A mentők belső sérüléseivel beszállították a kórházba. Tettének oka szerelmi csalódás.

Nem kell félni a vasúti tarifa emelésétől. Az elterjedt hírekkel szemben illetékes helyen kijelentették, hogy az államvasúti díjszabások felemelésére sem az államvasutak igazgatósága, sem a kereskedelmi miniszter egyáltalán nem gondol. Sőt mint jeleztük, mérséklésre van kilátás.

Új iparengedély. A városi tanács a tegnapi tanácsüléséből kifolyólag Balogh József és Riskó Rezső debreceni iparosoknak női divatkereskedésre új iparengedélyt adott 1000 korona díj lefizetése mellett.

Margit-fürdő részvénytársaság szabad uszodája megnyílt. Előnyös idény és havi bérletek válthatók. Bujdosó Mihály közkedveit ökleveles uszómester megérkezett. Tandíj egész idényre 75 korona.

Nyakkendőt pénzünk javulása folytán 25%-al olcsóbban készítenek és javítják. Péterfia-u. 53. szám alatt.

Magyarország a népszövetségben

Páris, május 30. Magyarország hivatalosan tudatta a népszövetség titkárságával, hogy szeptemberben kérni fogja a népszövetségbe való felvételét.

Monarchista német katonák

Bécs, május 30. Berliini republikánus körökben nagy megütközést kelt, hogy tegnap az egykori 4. gárdaezred Berlinben emlékműnepélyt rendezett, amelynek folyamán az ezred századonkénti beosztásban állott fel és az azóta a birodalmi különítményekbe áttett osztagai is teljes gárdadisztyenruhában jelentek meg. — Reinhardt ezredparancsnok tartotta az ünnepi beszédet és ezután az ezred díszmenetben elhaladt Eitel Frigyes herceg előtt.

Hirdetmény a mértékhitelítésről

Csöka Sámuel polgármester helyettes értesíti a város érdekelte lakosságát, hogy a 2-2 évenként ismétlődő időszakos Debrecen város területén az I-V és VI. kerületekben, valamint a Macs. Ondód, Ebes, Szepes, Paez, Bánk, Fancesika, Haláp, Nagyesere, Pallag és Nagyerdő külörségeiben lakó, mértékeket és mérő eszközöket használó felek részére fog eszközöltetni. E célból a fent felsorolt kerületekben lakó felek a mértékhitelítési hivatal által fognak értesíteni. Felhívja az érdekelteket, hogy pontosan jelenjenek meg a mértékhitelítési hivatal Teleki-utca 79. szám alatti helyiségében. Az összes mértékek és mérő eszközök ez alkalommal portól, piszoktól és rozsdától teljesen megtisztítva mutatandók be.

Az időszakos hitelítésben részt nem vett, valamint azon felek ellen, kik az időszakos hitelítésnél hibásnak talált mérő eszközöket (melyeknek a hitelítési bélyeg X alakú átvágással érvénytelenített) ki nem javíttatják s a javító iparos utján újra nem hitelítették, kihágási eljárás fog indítani, minek következményeként a szigorú büntetésen kívül mértékek és mérő eszközök is kiméletlenül elkoboztatnak.

Azon felek pedig, kik az év végéig a mértékhitelítési hivataltól felhívást, illetőleg ezt tartalmazó levelezőlapot nem kapnának, (dacára annak, hogy az első bekezdésben felsorolt kerületekben, illetve külörségeiben van az épületük) e körülményt a mértékhitelítési hivatalnak személyesen vagy írásban jelentsék be, ennek alapján a hivatal határidőt tűz ki mértékek és mérőeszközök kötelező bemutatására.

A mértékhitelítési hivatal egyébiránt mértékügyekben a hivatalos órák alatt bármikor készséggel ad felvilágosítást a hozzáfutó feleknek.

A német adóprés

Budapest, május 30. Berliából jelentik, hogy a birodalmi kormány még a nyári szünet megkezdése előtt tető alá akarja hozni az egyesületi, szén, égetett bor és cukoradó fel-emeléséről szóló javaslatokat. Tervbe vették új adónemek behozatalát a kiviteli illetékekkel kapcsolatban, erre vonatkozólag azonban szükségesnek látszik még a szakkörökkel való beható tárgyalás. A szénadó új emelésével összhangba akarják hozni a német szén árát a világpiaci árakkal.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök Igazságban:
Hiszek Magyarországot feltámadásában.
Amen.*

Fejlesztik a magyar vasutakat

Budapest, máj. 30. A magyar államvasutak erősen leromlott üzemének helyreállítására a kereskedelemügyi miniszter az új költségvetésben a pénzügyminiszterrel egyetértőleg igen jelentős összegeket irányzott elő. Főleg új mozdonyokat, kocsiakat és új vonalakat akar a máv a közel egy milliárdra rugó beruházási összegből létesíteni, illetve készíttetni. — Nagyobb összegeket vettek fel ezeken kívül a magas és alapépítményekre és egyéb berendezésekre. A költségvetés szerint körülbelül 60-70 mozdony és mintegy 800 vasúti kocsi fog forgalomba kerülni. A vonalak építésére előirányzott összegek azonban oly esélyekkel, hogy a vonalak építésénél egyelőre csak a bevezető munkálatok megkezdéséről lehet szó.

A belga király Angliában

London, május 30. A belga királyi pár tegnap Brüsszelből repülőgépen Angliába érkezett. A repülőgép Folkstone közelében ereszkedett le a földre.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Elített tolvajszövetkezet.** Cibere Bálint 23 éves téglási születésű facér bérkocsislegény az oláh megszállás alatt tolvajbandát szervezett, amellyel rendszeresen fosztogatta Schwarz Fülöp elhagyott helyen álló borszáritó-telepét. Az ellopott bőröket aztán részint timárokknak adta el, részint házalók utján értékesítette. A kir. törvényszék Bényei Gyula elnöksége alatt a tegnapi délelőtt és délután lefolyt tárgyaláson vonta felelősségre Cibere és öt társát, valamint a hét, részben orgazda-

sággal, részben tulajdon elleni kihágással vádolt egyént. A vádlottak többsége beismerésben volt. Délután került a perbeszédre a sor és fél 6 órakor hirdette ki a kir. törvényszék az ítéletet, mely szerint Cibere Bálintot ösztüntetésül 2 és fél évi fegyházra, Gara Ferencet 6 hónapi börtönre, Markovics Dezsőt 1 évi börtönre, Kozma Lászlót 7 hónapi börtönre, Molnár Gábert 6 hónapi börtönre, Kis Józsefet 1 évi börtönre, Gottlieb Imrét 3 havi fegyházra, Gottlieb Benőt és Markovics Mihályt egyenként 300 korona fő 200 korona mellékbüntetésre ítélte, a többi vádlottat pedig felmentette. Az elítéltek fellebbezést jelentettek be.

Olcsó paradicsomtermelés

módszeréről egyik szaklapunkban Cséser Gyula gazdatársunk a következőket mondja:

Az ősszel és a tavasszal is megszántott és jól elmunkált földön egymástól 100-120 cm. távolságra, északról-déle 50 cm. magasra húzott s tetejükön vályuszerűen kissé kimélyített bakhátakra a szokott időben kell az erős, edzett palántákat egymástól 80-100 cm. távolságra egymástól úgy kiültetni, hogy a palánta mélyebben essék a földbe, mint előbb volt. Ügyelni kell az ültetésnél különösen arra, hogy a palántagyökér valamiképpen meggyöbülve ne kerüljön a földbe és hogy ültetése után a palántákat nyomban jól beöntözni, beiszapolni szükséges. A bakhátak vályuszerű kimélyítése egyrészt az öntözővíz felfogására, de arra is szolgál, hogy a ritkán elmaradó utófagyok napjaira a palánták földdel betakarhatók legyenek. Ez a néhány napi földtakaró nem árt a növénynek s a dér és a fagy ellen teljes védelmet nyújt.

A további eljárás csak az, hogy a növekedésnek indult palántákat három-négy levélre vissza kell csipni, hogy elbokrosodjanak. Ennek bekövetkezésekor pedig arra kell ügyelni, hogy az előtörő hosszabb hajtások a bakhátakon, illetve azok oldalain egyenletesen oszoljanak el; melyek, hogy így is maradjanak, azokat kampós galyakkal le is rögzítjük. Ilyen eljárás mellett a termés mennyisége és minősége is ugyanaz, mint a drága karós művelésnél, de annál jóval olcsóbb, mert még a kacsolás is elmarad. És noha ez a művelési mód elsősorban homokra való, de beválhatik az kötöttebb földeken is. Meg kell próbálni! V. Sz. J.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

SZÍNHÁZ.

* **Dörgey Jolán elmegy.** A debreceni színház újra szegényebb lesz egy tehetséges művésznővel. Ertesülésünk szerint Dörgey Jolán a Csokonai színház hősnője megvált a társulattól. Hir szerint Dörgey még e héten bucsuzik a Kaméliás hölgy címszerepében a debreceni közönségtől, amely mindenkor megfélelőkép adózott művészi készségeinek.

Színházi hírek: *Buday Ilona Pestre szerződött.* Buday Ilona a Csokonai színház primadonnája a jövő szezonra a budapesti Városi Színházhoz szerződött. — *Bodán Margit beleg.* Bodán Margit koloratur-énekesnő napok óta gyöngéledik, úgy hogy most orvosi tanácsra 10 napi pihenőre ment. *Vasárnap* délután Bodán helyett a *Gülluba* Leila szerepét Csolnakossyné Gyulay Giza játszotta nem kevés rátermettséggel. — *Kónya Giza a Csokonaiában.* Hir szerint még ebben a szezonban fellép újra Kónya Giza hősnő, akit előreláthatólag szerződöttni fog Kardoss Géza. A közönség örömmel fogja viszont látni a színpadon a mindig disztingvált művésznőt.

Színházak és mosgósínházak közleményei:

Kedden B. bérletben *A dolovai nábob* leánya megy.

A héten kerül bemutatásra *Az ezüst silyaly az új bécsi harmadik felvonással és Gyergyai Margit művésznő vendégfellépéssel.*

